

KINO

Začenja se sezona filmskih „kislih kumaric“

Pa začnimo z otroškim kinom MOJCA: švicarski otroški film HEIDI je prikupna zgodba o deklici Heidi, ki se znajde v ne- navadnih življenjskih situacijah, iz katerih navidez pač ni rešitve. Toda za Heidi...? Risanka PALČEK TOM je seveda spet ena tistih prikupnih in radoživih pravljic, ki gre- do tako rade za nohte najmlajšim (pa tudi najmanjšim!) obiskovalcem Mojce, da ne go- verimo o angleškem filmu KRALJEVIČ IN BERAC, v katerem na koncu — kot se spo- dobi! — zmaga poštenost, odkritost, pogum in resnica. Ne, otroškega kina pa res ne bomo zapirali čez počitnice: kam pa bi sicer hodili šišenski in ljubljanski malčki, ko so zaprta gledališča, tudi lutkovna in drugačna!

V kino ŠIŠKA hodijo kajpa malo starejši otroci, ki se jim pravljice zdaj kažejo v obliki nekakšnega »kung-fuja«, najbolj jih pa mi- kajo (še vedno!) hongkonški potrošniški iz- delki karate-sort. Najprej pa si bodo morali ogledati zanimiv ameriški poskus »gradbe- nega filma«, tj. akcijske zgodbe z gradbišča 9-nadstropne stavbe, kjer je gradbeno pod- jetje s pogodbo zavezano dokončati stavbo v natančno določenem roku. Stvar se zaplete pri »polaganju« zadnjega nadstropja, ko jim začno nagajati konkurenti. Zelo napeto, s he- likopterji in tako naprej — se stvar srečno konča za graditelje. In za gledalce. Izjemno poučno za naša gradbena podjetja. Skoraj bi dejal: obvezen ogled! Naslov filma je JE- KLO (Steel). Igrajo pa: Lee Majors, Jennifer O'Neal, George Kennedy in drugi.

Karl May je še vedno prisoten. Če ne drugje, pa na filmu. In v Nemčiji. Tam so dodali svoji znameniti seriji še western TAJNA INDIJANSKEGA ZLATA z Bradom Harrisonom in Mariom Adorfom v glavnih vlo- gah. Iz Hong Konga je — kot rečeno — doma karate-film TETOVIRANA ZVEZA, ki nam odkrije, kdo je ukradel diamant »Zvezdo Severa«. V glavnih vlogah seveda največji mojstri »kung-fuja«, ki jih tudi pri nas ne manjka. Giuliano Gemma pa igra glavno vlo- go v italijanskem »špageti-westernu« PRE- LUKNJANI DOLAR režiserja Kelvina Pa- geta. Posladek za ljubitelje kavbojk. Filmov, ne hlač!

Andrej Militarov: »Izzivanje«, olje

Več kot tisoč obiskovalcev dnevno

EL DORADO V GORIČANAH

Muzej v Goričanah nas je tudi tokrat na- vdušil. V ciklu »kulture neuvrščeni« nam je Slovenski etnografski muzej predstavil v okviru programa kulturnoprosvetnega sode- lovanja z El Museo del Oro, Banco de la Republica iz Bogote zlato 7 najbolj značil- nih starih kultur od I. do XVI. stoletja ime- novano EL DORADO s področja današnje Kolumbije pred prihodom Spancev. Iz te največje zakladnice zlata na svetu, ki obse- ga 26.000 predmetov, je bilo za tukajšnjo razstavo izbranih 350 iz kultur Muisci, Cali- na, Tolina, Narino, Quimbayo, Sinu in Tai- rona. V 300 majhnih delcih izredne umetni- ške in oblikovne vrednosti iz zlata, 37 izdel- kih iz keramike in 12 predmetih iz kamna, ki dopolnjujejo zlate, saj so neposredno po- vezani z njimi, se soočamo z visoko kulturo kolumbijskih Indijancev, živečih v »zlato de- želi« med rekama Orinoko in Amazono. Sre- čali smo se z izredno tehnologijo pridobivanja in predelave zlata z občudovanja vredno na- tančnostjo izdelkov, ki so bili med seboj čisto preprosto vezani na vrednost dra- gocene kovine, ki pa so hkrati imeli svoj magijsko-verski pomen. Služili so za darovanja in pogrebne slovesnosti. Staroselci današnje Kolumbije so verjeli v posmrtno življenje in so umrlega poko- pali z vsem, kar mu je pripadalo in ko- ristilo na tem svetu, vključno z zlato opre- mo, obleko in živimi ženami. Srečali smo se celo z nosnimi obeski, ki so jih nosili skoraj vsi staroselci tega predela. Naj nam je vsebina in pomen nekaterih razstavljenih majhnih umetnin še tako nejasna in nera- zumljiva, žari to krhko zlato, kaljene napre- ne ploščice, tolčeni uhani in drugi predmeti kot sporočilo o življenju, ki je teklo v div- jem, toda strogem ritualu, kjer se je menja- valo zlato in druge dobrine zavzeto, tiho in dosledno, kjer so bili tehnologija in produkti tako oblikovno na višini, da jih danes lahko občudujemo v njihovi neposredni likovni lepoti. V tej vrsti umetniške dejavnosti so že takrat dosegli popolnost v reliefu in v vseh tehnikah obdelovanja zlata, saj so po-

znali varjenje, pozlato, tanjenje zlata, vtisko- vanje, navadno vlihanje in tehniko izginule- ga voska.

To zlatarstvo, ki po starosti nekaterih najdb seže celo do leta 1500 pred našim štetjem, je izumrlo s prihodom španskih osvajalcev v XVI. stoletju. Ko so Spanci oropali vladarje in indijanske grobove, so iskali tudi stalne izvore zlata in so začeli izkoriščati tudi rudnike. Spanci so zgradili topilnice, kjer so indijansko zlato pretapljali v ingote in jih štiristo let svojega gospostva v Srednji in Južni Ameriki vozili z ladjami v Španijo. In tega dragocenega tovora so prepeljali po uradnih ocenah španske kolo- nialne uprave samo v enem stoletju 181 ton!

Okras za prsi iz ulitega zlata: Kultura: Tolina

Po nekaj stoletjih od nezadržnega rop- nja je uspelo od 1939. leta Muzeju zlata oz. Narodni banki Kolumbije ustvariti veliko zakladnico neprecenljivega umetniškega bo- gastva in kot je med ostalim povedal vele- poslanik Kolumbije v Jugoslaviji Mauricio Samper: »Kolumbijska vlada izrablja pri- ložnost, da seznaní slovensko javnost s to pomembno razstavo, ki predstavlja samo majhen del velikega nacionalnega bogastva z željo, da bi obiskovalci dobili pravo pred- stavo o umetniškem razvoju in o njihovi dolgi in zapleteni kulturni tradiciji.«

Mario L. Vilhar

Kulturna skupnost Ljubljana-Šiška pokrovitelj slikarske razstave

Uspešen prvi nastop Andreja Militarova

(mlv) Ko govorimo o Pirničah, ki imajo svoj že renomirani Oder treh herojev, lahko sedaj govorimo, da imajo tudi svojega slikar- ja Andreja Militarova, ki je svoje otroštvo preživel s starši v Zgornjih Pirničah. Na svo- je Pirniče je bil čustveno vezan tudi pozneje, ko je služboval v Preski kot učiteljskičnik, pa pa tudi danes, ko je že desetletje zaposlen v organih Republiškega sekretariata za notranje zadeve SR Slovenije.

Za enainštiridesetletnega Andreja Militarova lahko povemo, da je večji del svojega živ-

ljenja in prostega časa posvetil slikarstvu in bil tudi mentor mladim slikarjem. Zanima ga preprosta kmečka krajina in sama Smarna gora, kateri je še danes ostal zvest. Kot lovec in ljubitelj živali tudi tem posveča svojo te- matiko.

V svojih 45 razstavljenih slikah v dvorani DPO v Pirničah nam to izpričuje in prav je, da je za svojo prvo samostojno razstavo iz- bral ravno Pirniče. Pa tudi več kot tisoč obiskovalcev njegove razstave potrjuje izre- čno zanimanje krajanov za svojega slikarja.